

Å slåss for noe gjør oss verken til krigere eller politikere

Frida Zalissa Koanda
DPS Nedre Romerike
fridakoanda@hotmail.com

Frida Koanda vil fremheve at vi kan utøve faget vårt i henhold til menneskerettighetene uten å bli til politikere.

Frida Zalissa Koanda

Foto: privat

Bror Ranum (2025) etterspør klarhet i hva det vil si å være psykolog. Hvor går grensen mellom det å være psykolog, politiker og kriger i lys av akademisk boikott?

Ranum har gjort det tydelig at han kommer til å melde seg ut av Norsk psykologforening (NPF) hvis akademisk boikott av Israel blir vedtatt på landsmøtet neste uke.

Vi kan utøve fag i et politisk landskap uten å bli politikere

Jeg mener at vi er psykologer som utøver faget vårt i et politisk landskap, men uten at det gjør oss til politikere. Pasienters liv – fra forhold på arbeidsplassen, økonomi, barnehagetilbud og helsetjenester – påvirkes og formes av politiske beslutninger. I mine øyne er det viktig å kjempe for en bedre samfunnskontekst for de menneskene vi møter som psykologer, uten at det gjør oss til krigere.

«Jeg vil ikke være med i et politisk parti uten å vite om det», skriver Ranum, men da vil jeg gjøre ham oppmerksom på at foreningen vår støttet EFPAs (European Federation of Psychologists' Associations) avgjørelse om å utestenge det russiske psykologforbundet sommeren for tre år siden (Psykologforeningen, u.å.-a).

Dette er kjent informasjon, og jeg lurer på hvordan Ranum forholdt seg til foreningens avgjørelse i denne saken?

Grunnlaget for utestengelsen handlet om at forbundet ikke hadde tatt avstand fra krigshandlingene i Ukraina. Mener Ranum at det var en politisk avgjørelse å utestenge i dette tilfellet?

Hensikten med akademisk boikott

For dem som ikke er så kjent med hva hensikten bak akademisk boikott er, skriver Palestinakomiteen på sine hjemmesider (Palestinakomiteen, 2025) at akademisk boikott ikke står i motsetning til dialog, men heller setter *betingelser* for dialog. De baserer blant annet dette på at israelske universiteter og forskningsmiljøer spiller en betydelig rolle i okkupasjonen, da de i stor grad bruker sin akademiske frihet til å utvikle, støtte og rettferdiggjøre israelske myndigheters politikk.

Jeg blir videre nysgjerrig på Ranums definisjon av politikk. Jeg mener politikk også handler om etikk, menneskerettigheter og ratifiserte konvensjoner.

Menneskerettighetsutvalgets begrunnelser

Vår egen fagforening har et menneskerettighetsutvalg (MRU), som ble etablert i 1998 (Psykologforeningen, u.å.-b). De arbeider for å integrere menneskerettigheter, slik de kommer til uttrykk i FNs konvensjoner, med psykologisk kunnskap og virksomhet. MRU har listet opp tolv solide begrunnelser for hvorfor psykologer må ha kunnskap om menneskerettigheter, og her kommer to utvalgte:

«... vi kan bruke vår kliniske og forskningsbaserte ekspertise til å styrke kampen mot menneskerettighetsbrudd både nasjonalt og internasjonalt», og «... vi har særlige forutsetninger og et moralsk ansvar om å ta til orde mot de destruktive og nedbrytende forholdene som rammer enkeltpersoner og samfunn – i nærsamfunnet og i verden for øvrig».

Videre skriver Ranum at han som psykolog ikke vil bombe kontinentet Afrika, og heller ikke ta side i Israel–Palestina-konflikten. Jeg oppfatter ikke at han anerkjenner eller forholder seg til de alvorlige menneskerettighetsbruddene Israel begår mot den palestinske befolkningen. Jeg kan heller ikke finne stødig argumenter mot akademisk boikott.

Jeg blir nysgjerrig på om han faktisk mener at NPF skal fortsette «business as usual» med land og allianser som begår forbrytelser i strid med ratifiserte konvensjoner?

Jeg håper forslaget om akademisk boikott blir vedtatt på det kommende landsmøtet. Å påstå at en slik avgjørelse er å velge side i en konflikt, blir i mine øyne en kunnskapsløs påstand. Å vedta akademisk boikott er å ta et standpunkt i å beskytte menneskerettigheter der disse krenkes.

Referanser

- Palestinakomiteen (2025). Akademisk og kulturell boikott. *Palestinakomiteen.no*. <https://palestinakomiteen.no/boikott-bds/51-2-1-2-akademisk-og-kulturell-boikott>
- Psykologforeningen (u.å.-a). EFPA utestenger det russiske psykologforbundet. *Psykologforeningen.no*. <https://www.psykologforeningen.no/aktuelt/efpa-utestenger-det-russiske-psykologforbundet>
- Psykologforeningen (u.å.-b). Menneskerettighetsutvalget. *Psykologforeningen.no*. <https://www.psykologforeningen.no/foreningen/om-psykologforeningen/utvalg-rad-og-interesseforeninger/menneskerettighetsutvalget>
- Ranum, B. (2025). Er vi psykologer, politikere eller krigere? *Tidsskrift for Norsk psykologforening*. <https://www.psykologtidsskriftet.no/artikkel/2025as11ae-Er-vi-psykologer-politikere-eller-krigere>